

Slavoj Žižek

Bara palestinierna kan rädda Israel

Ur *Flamman* 20/3 2023

Det som står på spel i Västbanken är både palestiniernas mest grundläggande rättigheter och den israeliska demokratin.

Det enda som finns att fira på årsdagen av den ryska invasionen är uthålligheten och modet i det ukrainska motståndet, som har förvånat alla, inklusive landets allierade, och kanske till och med många ukrainare själva.

I och med självförsvaret genomgår Ukraina också en självförändring. ”Människors önskan om rättvisa på hemmaplan har inte minskat”, skriver Kateryna Semchuk i *The Guardian* (22/2).

Om något har den blivit starkare – och det med rätta, eftersom de flesta medborgare riskerar sina liv för att bekämpa det hot om folkmord som Ryssland utgör. Befolkningen har ett så starkt personligt intresse i Ukrainas framtid, att den är känsligare än någonsin för vilket land vi är på väg att bli, och hur saker och ting borde vara efter kriget.¹

På tal om denna nya inställning sparkade Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj nyligen flera korruptionsmisstänkta topp tjänstemän. Men det återstår att se om Ukrainas kampanj mot korruption kan växa till ett mer radikalt svar på frågan om ”hur saker och ting borde vara efter kriget”.

Kommer Ukraina försöka komma ikapp den liberala demokratin och därför tillåta sig själv att koloniserar ekonomiskt av västerländska storföretag? Kommer det att ansluta sig till den nykonservativa motreaktionen mot globaliseringen och den fria marknaden, som Polen har gjort? Eller kommer det att våga sig på långskott, och försöka återuppliva den gamla socialdemokratin?

Dessa frågor berör också det internationella svaret på den ryska aggressionen, som knappast kan beskrivas som enhetligt. För att fördöma rysk kolonialism måste man också vara konsekvent, och fördöma även andra fall av kolonialvälde. Det gäller inte minst Israels förtryck av palestinier i Västbanken och på Gazaremsan.

Israels ockupation av Västbanken är visserligen inte resultatet av en militär offensiv eller invasion. Det är en följd av det arab-israeliska sexdagarskriget 1967, som arabstaterna förlorade. Dessutom måste man alltid vara försiktig i diskussioner om konflikten mellan Israel och Palestina, eftersom den så ofta används för att sprida antisemitism – ett växande problem i västvärlden. Denna försiktighet är än viktigare just nu, när våldet mellan israeler och palestinier återigen eskalerar.

Trots det är det ett obestridbart faktum att de flesta av Västbankens palestinier är födda under ockupation, och att de efter nästan sex decennier inte tycks kunna hysa några förhoppningar om att bli en del av en verklig stat. Tvärtom tvingas de hjälplöst att se på medan deras land gradvis beslagtas av israeliska bosättare. Västerländska medier är fullspäckade med hyllningar av Ukrainas ”heroiska motstånd”, men tysta när det gäller de palestinier som på Västbanken gör motstånd mot ett system som allt mer påminner om apartheid i Sydafrika.

När den nya israeliska regeringen under premiärminister Benjamin Netanyahu nu bedriver en de facto-annektering av Västbanken har parallellerna till Rysslands behandling av Ukraina,

¹ Kateryna Semchuk: [We have strikes, protests and scandals – Ukraine is more than a warzone](#)

inklusive president Vladimir Putins förnekande av ukrainarnas rätt att existera som folk, blivit allt svårare att förneka.

I december 2022 sade den israeliska regeringen explicit att ”det judiska folket har exklusiv och odiskutabel rätt till alla delar av landet Israel”, inklusive Judéen och Samarien – det vill säga Västbanken.

Netanyahus koalition nöjde sig inte med det. Regeringen har gjort tydligt att man kommer att övergå från ockupationslagar till att införa israelisk lag på Västbanken. Enligt en rapport från Just Security, ett initiativ från juridiska fakulteten vid New Yorks universitet innebär detta inte mindre än en ”annektering i allt utom namnet”. En förändring av den så kallade lagen om fientlig egendom kommer att åter göra israeler till ägare av den mark de hade innan 1948. Föga förvånande går den här förändringen bara åt ena hållet: egendomar i Israel som tidigare ägts av palestinier kommer inte att ”frigöras”.

I princip skulle en sådan förändring vara progressiv, eftersom den antyder att olika lagar för israeler och Västbankens palestinier – en central komponent i anklagelserna om apartheid – inte längre kan motiveras. Men vi vet att Israels regering är allt annat än progressiv. Så hur ska annekteringen administreras? Om Västbanken helt enkelt blir en del av Israel, borde inte de nästan tre miljoner palestinerna som bor där bli israeliska medborgare som kan rösta i israeliska val?

En sådan situation skulle uppenbarligen vara oacceptabel för Netanyahu och hans allierade på högerkanten. Men de har egentligen bara två möjliga sätt att förhindra den. Antingen kan de avvisa så många palestinier som möjligt från de annekterade territorierna, eller så kan de införa vad Just Security beskriver som ”en institutionaliserad regim av systematiskt förtryck och en grupps herravälde över den andra, vars syfte är att upprätthålla det system som vanligen är känt som apartheid.”

Under de kommande månaderna har Israel skakats av protester mot Netanyahu-regeringens försök att underordna det juridiska systemet sin vilja. Men de hundratusentals liberala, frihetsälskande israeler som har tagit till gatorna har mer eller mindre ignorerat situationen för palestinerna – inklusive de araber som utgör 20 procent av Israels befolkning – som uppenbarligen kommer att lida mest av regeringens reformer. I stället behandlas den föreslagna lagstiftningen som en intern judisk fråga.

En sann protestakt vore att erkänna vad som faktiskt står på spel. För att bevara den israeliska demokratin och rättssäkerheten borde liberala israeler bilda en stor demokratisk koalition som inkluderar palestinska representanter. Detta är radikalt och riskabelt eftersom det skulle bryta mot en av den israeliska politikens oskrivna regler, nämligen att palestinska israeler inte får vara med och avgöra landets öde.

Men denna radikala koalition är det enda sättet att hindra Israel från att bli ytterligare en religiöst fundamentalistisk, rentav rasistisk stat. Något som vore ett övergivande av judarnas historiskt starka band till upplysningen och strävan efter rättvisa – och ännu en seger för historiens mörka krafter.

Översättning: Tor Gasslander.

Lästips av/om Slavoj Žižek

[Ukraina och det tredje världskriget](#) (mars 2022)

[Apokalypsens ryttare är tillbaka](#) (maj 2022)

[Pacifism är fel svar på kriget i Ukraina](#) (ETC, juli 2022)

[Att äta den sista kannibalen](#) (14 januari 2023)

Ludvig Sunnemark: [Žižek En häst utan ryttare](#)